

Nr 201.

Av herr **Lundqvist m. fl.**, *angående statsbidrag till yrkesundervisning i husligt arbete.*

I årets statsverksproposition har under åttonde huvudtiteln, *Yrkesundervisningen*, för budgetåret 1939/40 upptagits ett förslagsanslag av 2,200,000 kronor, avsett för understöd till avlöning åt lärare vid kommunala anstalter för yrkesundervisning.

Av den redogörelse, som departementschefen lämnat för ärendets förberedande behandling, framgår följande.

Skolöverstyrelsens konsulent för husligt arbete har i reservation till överstyrelsens framställning i ärendet till Kungl. Maj:t föreslagit, att de hitillsvarande särskilda bestämmelserna om lägre statsbidrag i vad anginge undervisningen i husligt arbete skulle utgå och att för hantverk, industri och handel gällande grunder i stället skulle utsträckas att avse jämväl husligt arbete.

Skolöverstyrelsen har framhållit, att styrelsen »ansåge sig i princip icke hava något att invända mot en dylik ändring av berörda maximigrunder». Med fullt erkännande av de prestigesympunkter, som kunde göra den tänkta formella utjämningen av maximigrunderna önskvärd, och med konstaterande av att denna utjämning säkerligen icke skulle vålla statsverket någon större relativ kostnadsökning, hade emellertid styrelsen ansett sig böra stanna för att föreslå en höjning av statsbidraget från högst kronor 1: 50 till högst 1: 80 per timme (i samband med en höjning även av statsbidragen i övrigt).

Departementschefen har föreslagit, att nu gällande grunder skola oförändrade bibehållas även under nästa budgetår. »Jag vill dock här icke underlåta att framhålla», säger emellertid departementschefen, »att jag anser starka principiella och praktiska skäl hava förebragts för det av en reservant inom överstyrelsen framställda förslaget, att det husliga arbetet bör i statsbidragshänseende ställas i paritet med de andra ämnesgrenarna, och jag utgår från att denna fråga särskilt uppmärksammas vid de utredningar, som erfordras på detta område.»

När de utredningar, departementschefen åsyftar, kunna bli avslutade, är oss icke känt. Även om vi tacksamt erkänna den sympati och det intresse, departementschefen med detta sista uttalande visat för utbildningen i husligt arbete, anse vi oss därför icke kunna underlåta att söka få en ändring genomförd redan vid innevarande års riksdag. Något bärande skäl, varför

undervisningen i husligt arbete skall ha mindre statsbidrag och alltså från statsmakternas sida mindre uppmuntras än övrig yrkesundervisning, synes oss nämligen utomordentligt svårt att finna. Den allmänna opinionen torde också stå frågande inför denna hållning och denna, som det vill förefalla, undervärdering från det allmännas sida av det husliga arbetet.

Vi tillåta oss i detta sammanhang erinra om att hembiträdesutredningen i sitt betänkande i fråga om utbildningen av hembiträden föreslagit, att bidrag till lärarlöner för hembiträdesundervisningen skulle utgå med 2 kronor 80 öre per timme, d. v. s. samma belopp som redan ifrågasatts för undervisningen i hantverk, industri och handel. Husmodersutbildningen torde väl i fråga om vikt och betydelse under alla förhållanden böra och kunna jämföras med hembiträdesutbildningen.

Det synes oss vidare sannolikt, att, om statsunderstödet till yrkesundervisningen i husligt arbete höjdes, detta skulle komma att stimulera till ökat anordnande av kurser i detta ämne. Särskilt i nuvarande tid, då intresset bland de unga för husligt arbete och utbildning i detta i allmänhet är beklagligt ringa, synes det oss även ur psykologisk synpunkt vara av största värde, att det husliga arbetet i nu förevarande avseende jämföras med andra yrken. Att detta såväl i de ungas ögon som ock i de äldres skulle komma att skänka det husliga arbetet önskvärt ökat anseende, torde väl kunna anses för troligt.

Vi finna det alltså ur olika synpunkter önskvärt, att undervisningen i det husliga arbetet kommer i åtnjutande av samma bidrag från statens sida som övrig yrkesundervisning.

Då en ändring av grunderna för statsbidraget i överensstämmelse härmed, enligt vad vi inhämtat, icke torde komma att medföra större höjning av statens arvodesanslag än omkring 20,000 kronor per år, synas oss några allvarligare betänkligheter ur statsfinansiell synpunkt icke gärna kunna resas mot att redan nu genomföra den likställighet i arvodeshänseende mellan å ena sidan undervisningen i husligt arbete och å andra sidan övrig yrkesundervisning, som dock på alla håll synes anses vara både principiellt och praktiskt motiverad.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till yrkesundervisning i husligt arbete skall utgå efter samma grunder som beträffande hantverk, industri och handel och att anslaget till understöd till avlöning åt lärare i yrkesundervisning därför höjes från 2,200,000 till 2,220,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1939.

R. Lundqvist.

Ebon Andersson.

Ernst V. Olsson,

Staxäng.

Ewald Lindmark.

Gustaf Arnemark.

Folke Kyling.

Nils V. Sandström.

E. Thorell.